

BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINIF O'QITUVCHILARINING KREATIVLIGINI RIVOJLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI

Ochilova Nigora Mallayevna

p.f.n dotsent..

Eshmatova Go'zaloy Ziyoyidin qizi

"IMKON" RMDKTIMTT pedagog-tarbiyachi.

Annotatsiya: Maqolada oliy ta'lim tizimidagi islohotlar, kreativlik tushunchasi, uning mazmuni, boshlang'ich sinf o'qituvchisining kreativligini rivojlantirish vositalari haqida fikr yuritilgan.

Kalit so'zlar: ta'lim, oliy ta'lim, kreativlik, innovatsiya, metod, rivojlantirish, islohotlar, boshlang'ich sinf, o'qituvchi.

Аннотация. В статье рассматриваются реформы в системе высшего образования, понятие творчества, его содержание и средства развития творческих способностей учителя начальных классов.

Ключевые слова. Образование, высшее образование, творчество, инновация, метод, развитие, реформы, начальная школа, учитель.

Abstract. The article discusses reforms in the higher education system, the concept of creativity, its content, and means of developing the creativity of a primary school teacher.

Keywords. Education, higher education, creativity, innovation, method, development, reforms, elementary school, teacher.

Mamlakatimizda ta'lim tizimining barcha bosqichlari zamonaviy talablar asosida tashkil etish bo'yicha amaliy ishlar asosiy bosqichiga yetib keldi. Har bir davlatning ertangi kuni va kelajagi fuqarolarining intellektual salohiyatiga, madaniyati, bunyodkorligiga va ta'limga bo'lgan e'tiboriga tayanadi. Zero, avvalgi ta'lim-tarbiya asosida yangi jamiyat qurib bo'lmagani kabi mamlakatimiz kelajagi, shubhasiz kadrlar tayyorlash masalasiga bevosita bog'liq hisoblanadi. O'zbekiston Respublikasining Ta'lim To'g'risidagi Qonunida pedagoglarning vazifalari haqida quydagicha so'z yuritilgan: "Pedagog xodimlar: ta'lim-tarbiya jarayoni ishtirokchilarining sha'ni, qadr-qimmatini va ishchanlik obro'sini hurmat qilishi; o'quv mashg'ulotlarini sifatli o'tkazishi; axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan, o'qitish va tarbiyaning ilg'or hamda innovatsion shakllari va usullaridan foydalanishi" alohida ta'kidlab o'tilgan. Bu amaliy ishlarni esa albatta boshlang'ich ta'limdan boshlash zarur.

Ta'lim sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning asosiy qismini oliy ta'lim tizimidagi rejadagi yoki amalda bajarilayotgan islohotlar tashkil etadi. Bunda oliy ta'lim tizimidagi asosiy yo'nalishlarni belgilab olish, mustaqil, ijodiy, zamonaviy fikrlaydigan yuqori malakali kadrlar tayyorlash jarayonini yangi bosqichga ko'tarish, zamonaviy innovatsion ta'lim texnologiyalarini amaliyotga qo'llash talab etilmoqda. Mazkur ehtiyoj va bugungi zamon pedagogikasi oldiga qo'yilayotgan talablar asosida yosh avlodga sifatli ta'lim berishda bo'lajak o'qituvchilarni krativligini rivojlantirish talab etmoqda.

Bolalarga sifatli ta'lim-tarbiya berish, ularni Vatanga muhabbat, yurtga sadoqat, milliy va umuminsoniy qadriyatlar ruhida tarbiyalashda tarbiyaviy soatlarning o'rnini beqiyosdir. Bugungi kunda maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tarbiyalanayotgan tarbiyalanuvchilarga oliy ma'lumotli pedagoglar ya'ni tarbiyachilar mashg'ulotlar olib bormoqdalar. Bundan tashqari ota-onalar xam farzandlarini qo'shimcha mashg'ulotlarga olib borishmoqda. Umumta'lim maktablarida bolalar darslardan zerikib qolmasligi uchun bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini krativligini rivojlantirish zarurati mavjud. Bo'lajak o'qituvchilarda krativlikni innovatsion metodlar vositasida rivojlantirishimiz mumkin. O'qituvchilar an'anaviy dars o'tish usullaridan yiroqlashib, innovatsion metodlar bilan darsni tashkillashtirish mumkin. Innovatsion metodlar - ta'lim jarayonida o'qituvchi hamda o'quvchilar o'rtasidagi faollikni oshirish, shahsiy fazilatlarini rivojlantirish, mustaqil fikrlashga yordam beradi. Misol uchun; "Aqliy hujum", "B-B-B", "Kubiklar" kabilarni ko'rsatishimiz mumkin.

KREATIVLIK NIMA? U QANDAY TUSHUNCHA?

Krativlik atamasi Angliya-Amerika psixologiyasida 60-yillarda paydo bo'ldi. U individning tushuncha yaratishi, yangi ko'mikmalar hosil qilish qobilyati, hislatini bildiradi. J. Gilford krativlikni tavsilaydigan qator individual qobilyatlarini ko'rsatadi;

- Fikrni maqsadga muvofiq yo'llay olish;
- O'ziga xoslik (originallik);
- Qiziquvchanlik;
- Farazlar yaratish qobilyati;
- Xayol qila olish (fantaziya).

Talabalarda, bo'lajak pedagoglarda krativligini rivojlantirish uchun avvalo "krativlik" tushunchasini mohiyatini anglab olish talab etiladi. "Krativlik" tushunchasini quydagicha ta'riflash mumkin: Krativlik inglizcha so'zdan olingan bo'lib, "create" -yaratish, "creative" -yaratuvchi, ijodkor ma'nolarini anglatadi.

- Kreativlik –bu insonning butun hayoti davomidagi yaratuvchanlik qobiliyatidir.
- Kreativlik –bu insonning o‘z- o‘ziga bergan topshiriqlarni bajarish usulidir.
- Kreativlik –bu intellektning natijasidir.
- Kreativlik-shaxsdagi orttirilgan yoki tug‘ma berilgan qobiliyatdir.
- Kreativlik –bu ijodiy faoliyatdir.

Pedagogika fanida kreativlik masalasiga bevosita murojaat etgan pedagog olim pedagogika fanlari doktori, professor R.A.Mavlonova o‘zining ilmiy ishlarida kreativlik haqida fikrlar bildirgan. Uning «Boshlang‘ich ta‘limda innovatsiya», «Boshlang‘ich ta‘lim pedagogikasi, integratsiyasi, innovatsiyasi» nomli o‘quv qo‘llanma va darsliklarida kreativlikka alohida to‘xtab o‘tgan.

XULOSA

Kreativlik bu- pedagogning qiziquvchanlik, o‘z kasbiga ijodiy yondashish, ijodiy yutuqlar, peshqadamlikka va o‘z kamolotiga intilishdir. Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvchilarini kreativligini rivojlantirish uchun mustaqil fiklashga, yangi g‘oyalar yaratishga, sog‘lom fiklashga, innovatsion metodlardan foydalanib, darslar tashkil etishini rivojlantirish kerak. Shundagina dars mazmunini o‘quvchiga yetkazib berish jarayoni samarali bo‘lishiga xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. O‘zbekiston Respublikasining Ta‘lim To‘g‘risidagi qonuni. O‘RQ-637-son 23.09.2020.
2. Prezident Shavkat Mirziyoevning Oliy Majlisga murojaatnomasi. <https://www.xabar.uz/siyosat/prezident>
3. Mavlyanova R.A Rahmanqulova N.X Boshlang‘ich ta‘limda innovatsiya (metodik qo‘llanma)-Toshkent, 2007.
4. www.pedagog.uz
5. www.Ziyonet.uz
6. www.edu.uz